

SUOMI
AREENA

suomi

SOTE

suomi

— SANAKIRJA —

Lyhenne ”sote” tulee sanoista ”sosiaali- ja terveys”.

Sote-palvelut tarkoittavat sosiaali- ja terveystalvveluja, kuten terveydenhoitoa, hammashoitoa, lastensuojelua ja vanhusten kotihoitoa. Sote-uudistuksella tarkoitetaan Suomen verorahoitteen sosiaali- ja terveystalvvelujärjestelmän uudistamista.

Sote-uudistuksessa halutaan varmistaa suomalaisille sujuvat ja laadukkaat palvelut myös tulevaisuudessa, kun väestön ikääntyessä kustannukset nousevat, ja palvelujen saatavuudessa on jo nyt ollut haasteita. Joskus lyhenteellä ”sote” viitataan myös pelkästään tähän uudistukseen.

Asiaksmaksu /a-si-a-kas-mak-su

Asiaksmaksu on asiakkaan omavastuuosuus käyttämänsä julkisen / verorahoitteen palvelun kustannuksista. Asiaksmaksu on sama, oli kyseessä sitten julkisen, yksityisen tai esimerkiksi järjestön tuottama palvelu.

Asiakasseteli /a-si-a-kas-se-te-li

Maakunnan on jatkossa tarjottava asiakasseteliä osassa palveluita. Asiakasseteli ei ole rahaa, joka kulkisi ihmisen oman tilin kautta, vaan se on sovittu korvaussumma, jonka maakunta maksaa palveluntuottajalle seteliin kirjatuista palveluista. Ihminen valitsee paikan, josta palvelunsa saa, ja maakunta maksaa. Asiakassetelillä voi valita vain yksityisen palveluntuottajan. Asiakassetelistä ja hoitopaikan valinnasta voi myös kieltäytyä. Tällöin maakunta valitsee asiakkaalle hänen tarvitsemansa palvelun.

Henkilökohtainen budjetti /hen-ki-lö-koh-tai-nen bud-jet-ti

Jatkuvaa ja laaja-alaista apua tarvitsevalle ihmiselle voidaan myöntää henkilökohtainen budjetti. Se on käytännössä rahasumma, jonka maakunta sitoutuu korvaamaan kokonaisuudessaan kyseisen ihmisen palveluista niiden tarjoajille. Ihminen itse valitsee, mihin palveluihin hän haluaa summan käyttää ja keneltä palveluntuottajalta hän nuu palvelut hakee. Henkilökohtaisesta budjetista ja valinnoista voi myös kieltäytyä. Tällöin maakunta tekee valinnat asiakkaan puolesta.

Integraatio /in-te-graa-ti-o

Integraatio tarkoittaa sosiaali- ja terveystalvvelujen sujuvaa yhteensovittamista. Tästä hyötyvät erityisesti ne, jotka tarvitsevat samanaikaisesti monenlaisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Maakunnalla on vastuu palveluiden yhteensovittamisesta.

Järjestämistä vastuu /jär-jes-tä-mis-vas-tuu

Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen ja tuottaminen ovat kaksi eri asiaa. 18 maakuntaa ovat jatkossa järjestäjiä eli vastaavat Suomessa siitä, että niiden alueella asuva saa tarvitsemansa sosiaali- ja terveyspalvelut, joihin hän on myös oikeutettu. Vielä tällä hetkellä tämä vastuu on yli 300 kunnalla.

Kapitaatiokorvaus /ka-pi-taa-tio-kor-vaus

Maakunta maksaa sote-keskukselle kiinteän summan jokaista sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakasta kohden. Summa lasketaan ennakoimalla asiakkaan palveluiden käyttöä ja kustannuksia. Suomalaisia ei kuitenkaan laiteta terveystilankiin, vaan korvausmäärä perustuu moneen eri taustatekijään, kuten ikään, sukupuoleen ja sosioekonomisiin tekijöihin.

Liikelaitos /lii-ke-lai-tos

Julkinen taho tuottaa jatkossakin selvästi valtaosan sosiaali- ja terveyspalveluista. Sitä varten perustetaan joka maakuntaan liikelaitos.

Palveluntuottaja /pal-ve-lun-tuot-ta-ja

Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen ja tuottaminen ovat kaksi eri asiaa. Tulevaisuudessa maakunta vastaa palveluiden järjestämisestä. Sen tehtävä on turvata kaikille lakisääteiset palvelut ja maksaa palveluista niitä tuottaville tahoille. Palveluntuottaja puolestaan on se, jonka luokse ihminen menee saamaan hoitoa.

Sote-keskus /so-te-kes-kus

Sote-keskus tarjoaa perustason sosiaali- ja terveyspalveluita ja vertautuu näin nykyiseen terveyskeskukseen. Jokainen saa itse valita, mitä sote-keskusta haluaa käyttää. Sote-keskuksen voi omistaa julkinen, yksityinen tai esimerkiksi järjestötaustainen toimija.

Valinnanvapaus /va-lin-nan-va-pa-us

Jatkossa joissakin palveluissa jokainen ihminen voi itse valita, hankkiiko sosiaali- ja terveyspalvelunsa julkisesta, yksityisestä tai esimerkiksi järjestön omistamasta paikasta. Asiakasmaksu on kaikissa sama. Mikäli ihminen ei halua tai voi valita hoito-paikkaansa, maakunta tekee valinnan hänen puolestaan. Kaikki palvelut eivät kuulu valinnanvapauden piiriin. Esimerkiksi ambulanssia vaativissa tilanteissa tai hyvin vaativissa leikkauksissa valintoja ei voi tehdä.

